

Jakob Jessen i RÆSONs Kommentatorserie:

Sammenhængende argumentation i dansk politik? Kun hos DF

Hvordan formulerer man et holdbart argument? Det kan man kun, hvis man formulerer sine holdninger ud fra et ideologisk grundlag, der er fasttømret, allestedsnærværende og altid eksplicit. Der eksisterer kun ét parti i Danmark, der lever op til disse betingelser: Dansk Folkeparti.

Af stud.mag. Jakob Jessen

STRINGENT argumentation ryger ud med badevandet, når den politiske linje bliver udstukket af frygt og fokusgrupper. Tørklædesagen har på tydeligste vis udstillet, hvor mærkværdig en rolle argumenterne spiller i moderne politik og moderne politisk kommunikation. Præcis derfor udgør den et glimrende udgangspunkt for en undersøgelse af argumenternes plads i den politiske offentlighed.

Da det netop var Dansk Folkeparti, der på velkendt snedig facon lancerede debatten om tørklædernes plads i det danske retssystem, synes det forsvarligt at tage udgangspunkt i deres ræsonnement. I al sin simpelthed beroede argumentet på det grundlæggende synspunkt, at islam ikke har nogen plads i det danske samfund - tværtimod skal islam bekæmpes. Denne opfattelse blev formuleret i ganske klare og tydelige vendinger.

Tankegangen synes at have været: "Islam har ingen plads i DF's målsætning om et monokulturelt Danmark, ergo skal muslimer ikke bære tørklæder i noget offentligt embede i

Danmark". Et udmærket og gennemskueligt ræsonnement. Men det beror på et ideologisk grundlag, der vakler på kanten af grundloven, og som i en logisk videreførelse af det anvendte ræsonnement ville føre lige lukt i de værste uhyrligheder.

Trods intern uenighed og en strategisk fejlplaceret integrationsminister stemte regeringen i bag DF's grundlæggende holdning til tørklædespørgsmålet - akkompagneret af et stadigt splittet Socialdemokrati. Ræsonnementet var dog for begge parter noget mindre stringent.

FRA regeringens side blev det specifikke muslimske symbol, "tørklædet" skiftet ud det almene udtryk "religiøse symboler", hvilket naturligvis generaliserede standpunktet i en grad, hvorved synspunktet ikke kunne tolkes som et angreb mod noget specifikt religiøst symbol.

Et egentlig ideologisk funderet grundlag for regeringens holdning til tørklædespørgsmålet blev der dog på intet tidspunkt fremført på nogen overbevisende facon. Der blev snakket lidt hist og her om dommernes neutralitet og mumlet i krogene, men interessen fra regeringens side var åbenlyst yderst begrænset. Dels fordi Birthe Rønn Hornbech med sin kronik skabte uheldig opmærksomhed omkring både Venstre og regeringen, og dels fordi et argument, der beror på en klassisk liberal og sekulær tankegang, absolut ikke er gangbart i et moderne Venstre, hvor opgør med folkekirke og kongehus ikke ligefrem står øverst på tjeklisten. Og dertil kommer det væsentlige faktum, at Anders Fogh Rasmussen nu og da er nødsaget til at fodre DF med en godbid for at holde hunden i snor.

Det er altså oplagt at tolke regeringens mangel på politiske argumenter for sin

stillingtagen i tørklædesagen som et udslag af pragmatiske hensyn – der er simpelthen ikke nogen god grund til at fortælle, hvorfor man gør, som man gør, og siger, som man siger.

PRAGMATISKE hensyn synes også at danne grundræsonnementet hos S-ledelsen. Ræsonnementet *indadtil* synes her at have været: ”DF bryder sig ikke om dommere med tørklæder. DF stjæler Socialdemokraternes vælgere. Ergo bryder Socialdemokraterne sig ikke om dommere med tørklæder”. Det lader sig nærmest ikke fortolke på anden vis. Ingen tvivl om at kujonmentaliteten er den altdominerende faktor, når de politiske linjer bliver trukket hos Socialdemokraterne.

Udadtil betød den interne stridighed i partiet, at der i udtalelser til medierne ikke var plads til ligegyldigheder (derunder argumenter), og udtalelserne vedrørende tørklædespørgsmålet havde derfor i udpræget grad karakter af, at socialdemokraterne var langt mere interesserede i at fremstå samlet end at fremføre argumenter for sin stillingtagen.

HOS modstanderne af et tørklædeforbud har der været fremført forskellige argumenter. Da de repræsenterer et bredt udsnit af det parlamentariske spektrum (undtaget DF), behandler jeg dem her som en samlet gruppe, hvilket de naturligvis ikke er.

Det mærkværdigste argument lyder nogenlunde således: ”Det er jo slet ikke aktuelt, og derfor er jeg imod forbuddet”. Hvorfor skulle dét at tage stilling til en fremtidig situation betyde at man automatisk indtog en bestemt holdning? Hvor ofte er værdipolitiske spørgsmål iøvrigt nødvendigvis materialiserede i aktuelle problemstillinger? Når det er sagt, indeholder udtrykket vel knap nok et argument for noget overhovedet. Man står tilbage med et indtryk af, at modstanderne her simpelthen ikke ønsker at tage stilling til sagens egentlige kerne – hvorvidt dommere skal forbydes at bære tørklæder eller ej.

Et andet, mere stringent argument er et grundlæggende ønske om mangfoldighed og frihed til forskellighed. Et let forståeligt og gennemslagskraftigt argument, der dog i sin ultimative værdirelativitet synes at have uigenemskuelige konsekvenser: når man accepterer tørklæder, følger der nødvendigvis FCK-huer, nazi-kasketter og alle andre tænkelige beklædninger uanset symbolværdien.

Det tredje modargument er mere kompliceret og tager udgangspunkt i magtens tredeling. Omtrent således: ”Den lovgivende magt skal ikke blande sig i den dømmende magts praksis, og det skal derfor ikke bestemmes ved lov, om en muslimsk kvinde må bære tørklæde i sit hverv som dommer.” Ræsonnementet fejler ikke noget, men i lighed med ovenstående argument kan også dette let problematiseres, da det danske samfund, og endda den danske grundlov, kun i svag grad lever op til kravet om magtens tredeling.

Det gælder altså for begge af disse sidste argumenter, at de fungerer isoleret, men kun isoleret. Der findes altså ingen hjemmel i noget sammenhængende ideologisk grundlag for de fremførte argumenter.

BEGGE SIDER synes altså at danne holdninger enten ud fra inkonsekvente eller pragmatiske præmisser. Spørgsmålet er derfor: Hvorledes formulerer man et argument, der er stringent og holdbart, og som desuden ikke har uønskede og omfangsrige konsekvenser? Svaret er naturligvis, at det kan man kun, hvis man formulerer sine holdninger ud fra et ideologisk grundlag, der er fastømt, allestedsnærværende og altid eksplicit. Tørklædesagen har eksemplificeret, at der kun eksisterer ét parti i Danmark, der lever op til disse betingelser: Dansk Folkeparti.

Man kunne mene at denne generalisering er urimelig, at dette tilfælde netop er *tilfældigt* og altså ikke alment gyldigt. Men som modsvar må jeg anbefale, at man overvejer følgende: **Hvor ofte er man, i et hvilket som helst politisk spørgsmål, i tvivl om, hvilken holdning DF har, og ud fra hvilke kriterier holdningen er dannet? Svaret er, at det er man yderst sjældent - jeg ved faktisk, hvor jeg har DF. Men hvor er alle de andre?** Min gennemgang af tørklædesagen har vist, hvor pragmatisk både regeringen og S forholder sig, når der skal tages stilling til en konkret sag.

DET er der naturligvis både gode og dårlige grunde til. For regeringens vedkommende gælder det simple faktum, at en regering altid må forholde sig pragmatisk til ethvert politisk spørgsmål, da den jo er ansvarlig for at føre de formulerede ideer ud i verden. Med andre ord forventes en regerings politiske udmeldinger at materialisere sig i lov, og *det* er altså den dominerende årsag til, at regeringen holder sig tilbage med de ideologiske udtalelser. For

oppositionen gælder normalt det modsatte: der er netop plads og grund til, at man formulerer sig bastant og bombastisk i ideologiske termer.

Det sker dog i praksis kun i meget ringe grad for oppositionens dominerende parti: Socialdemokratiet. **For S synes ideologi at være blevet erstattet af en udpræget negativt formuleret strategi, hvis vigtigste hensyn er regeringens og DF's holdninger til konkrete sager. Resultatet af denne strategi er i første omgang, at S ikke fremstår som et selvstændigt og seriøst alternativ til regeringen. Det skaber utryghed blandt vælgerne, der sætter krydsene andre steder. Dét aktiverer S til endnu engang at nærme sig regeringens politik - en selvforstærkende deroute er dermed sat i gang, og intet tyder på, at bundet endnu er nået.**

KONKLUSIONEN er, at regeringen har ganske gode grunde til at forholde sig pragmatisk og tilbageholdende til sager, der har et stærkt ideologisk indhold, fx tørklædesagen. Det er kun fornuftigt. Tværtimod markerer DF og den værdipolitiske venstrefløj sig kraftigt i disse debatter, som det er forventet af partier udenfor regeringen, der først og fremmest skal score point på *holdninger* og ikke *handling*. Tilbage står Socialdemokraterne. De er i en situation, hvor de seriøst må overveje, om det er tid til for alvor at snakke ideologi, eller om den tid aldrig kommer.

Forfatteren er 22 år, stud.mag. i dansk sprog og litteratur ved Københavns Universitet og tilknyttet Københavns Universitetsradio. Illustrationsfoto: DFs landsmøde 2004 (partiets eget foto)